

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. d)

Filosofie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Sintagma „scopul existenței umane” se referă la:
 - a. limitele naturii umane
 - b. sensul procesului de cunoaștere
 - c. limitele cunoașterii umane
 - d. sensul existenței umane
2. Răspunsul la întrebarea „De ce unele acțiuni sunt morale, iar altele nu?” este oferit de:
 - a. metafizică
 - b. estetică
 - c. ontologie
 - d. etică
3. Eutanasia voluntară presupune faptul că:
 - a. persoana ar fi putut să-și dea acordul, dar nu l-a dat
 - b. se omite aplicarea unor proceduri medicale care ar menține persoana în viață
 - c. în momentele de luciditate persoana respectivă și-a exprimat dorința de a muri dacă ar ajunge într-o situație extremă
 - d. persoana se află în imposibilitatea de a alege între viață și moarte
4. Libertatea pozitivă se realizează atunci când:
 - a. statul intervine în viața indivizilor, oferindu-le condițiile necesare îndeplinirii scopurilor individuale
 - b. fiecare persoană conștientizează absența constrângerilor de orice natură
 - c. se manifestă constrângeri arbitrare impuse de puterea politică sau de alți oameni
 - d. individul se detașează de tot ce nu este în puterea sa
5. Referitor la problematica raportului libertate-responsabilitate, J.P. Sartre considera că:
 - a. restrângerea libertății individuale este justificată atunci când are rolul de a preveni încălcarea libertății altor oameni
 - b. limitarea libertății este întotdeauna exterioară individului
 - c. teama de responsabilitate silește omul modern să renunțe la libertate pentru drepturi
 - d. omul este liber și absolut responsabil față de sine și de întreaga omenire
6. Etica este teoria filosofică:
 - a. ce urmărește să determine primele principii ale cunoașterii
 - b. asupra moralei ce urmărește să răspundă la întrebarea: *Care sunt condițiile unei vieți morale?*
 - c. ce urmărește să determine valoarea filosofiei pentru viață
 - d. ce urmărește să răspundă la întrebarea: *Care sunt sursele cunoașterii?*

7. Libertatea negativă:
- constă în existența condițiilor necesare pentru atingerea scopurilor individuale, în capacitatea fiecăruia dintre noi de a realiza ceea ce dorim
 - constă în absența constrângerilor arbitrare impuse de puterea politică sau de alți oameni
 - este implicată în răspunsul la întrebarea: *Pe ce sau pe cine se bazează autoritatea care poate obliga pe cineva să facă sau să fie ceva mai curând decât altceva?*
 - presupune o intervenție mult mai amplă a statului sau a societății în viața individuală, intervenție menită să pună la dispoziția fiecărei persoane mijloacele pentru a-și realiza scopurile (resurse financiare, materiale etc.)
8. În context social-politic, libertatea este corelată cu:
- inexistența constrângerilor arbitrare
 - responsabilitatea social-politică
 - birocrația care s-ar putea opune reformelor democratice
 - siguranța refugiaților în situații conflictuale
9. Teoria morală care susține că o acțiune umană este bună doar atunci când contribuie la fericire este:
- existențialismul
 - deontologia
 - eudaimonismul
 - stoicismul
10. Etica aplicată:
- a apărut ca reacție la teoriile morale, ca un demers inductiv ce constă în derivarea unor principii din analiza unor fapte concrete sau în determinarea unor principii care guvernează un anumit act sau tip de comportament
 - consideră că absența durerii din corp și a suferinței din suflet reprezintă împlinirea stării maxime de fericire
 - a apărut ca reacție la teoriile morale, ca un demers deductiv ce constă în derivarea unor principii din analiza unor fapte concrete sau în determinarea unor principii care guvernează un anumit act sau tip de comportament
 - consideră că valoarea de bine a unei acțiuni este determinată de scopul pe care aceasta tinde să-l realizeze

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii specifice moralei, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Imperativul categoric	1. Susține că acțiunile sunt bune în măsura în care aduc fericire și rele dacă au ca rezultat contrariul fericirii.
b. Utilitarismul	2. Consideră că o acțiune are valoare morală doar dacă este guvernată de anumite principii normative ce-i asigură necesitatea și universalitatea.
c. Etica deontologică	3. Alături de hedonism, face parte din categoria teoriilor epistemologice.
d. Eutanasia	4. A dobândit în secolul al XIX-lea sensul de <i>a omorî din milă</i> .
	5. Exprimă faptul de a acționa întotdeauna conform unei asemenea maxime care să poată deveni, în același timp, o lege universală.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva practicării hedonismului.

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța moralei în împlinirea sensului existenței umane.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Dar ce sunt, prin urmare? Un lucru ce cugetă. Ce este acesta? Unul ce se îndoiește, înțelege, afirmă, neagă, voiește, nu voiește, totodată imaginează și simte...Prin urmare, din simplul fapt că știu de existența mea și observ totodată că absolut nimic altceva nu aparține firii sau esenței mele, în afară de faptul că sunt ființă cugetătoare, închei pe drept că esența mea constă în aceea doar că sunt ființă cugetătoare (...). Dar nimic nu mă învață mai lămurit natura decât că am un trup, căruia i-e neplăcut atunci când simte durere, ce are nevoie de hrană sau băutură atunci când sufăr de foame și sete ș.a.m.d; prin urmare, nu trebuie să mă îndoiesc că se află ceva adevărat aici.

(R. Descartes, Meditationes de prima philosophia)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, cele două substanțe din care este alcătuit omul. **4 puncte**
2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *natură umană și ființă cugetătoare*. **10 puncte**
3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că *dreptatea înseamnă a da în mod egal celor ce sunt egali și în mod inegal celor ce nu sunt egali*:

1. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care se poate îndeplini dreptatea într-o situație concretă. **4 puncte**